

Táv: 5,6 km

Tanösvényi parkoló – Siratófal

Karácsony előtt két nappal túránk úticéljául a Betyárdombi Tanösvényt választottuk. A mai túra rendhagyó volt abból a szempontból, hogy ezt a napot a madaraknak és az erdei állatoknak szenteltük, így a túrát Madarak Karácsonya névvel illettük. Természetesen nem lennénk hűek magunkhoz, ha magának a tanösvénynek a bejárását is nem vettük volna fel a mai nap túraétlapjára. Végül is mit lehet látni egy 3,2 kilométer hosszú tanösvényen, amit egy óra alatt lehet bejárni? Hát aki így gondolkodik az gyorsan járja végig nehogy kihűljön a reggeli teája. Na, de akit érdekel, hogy hogyan lehet mégis 3,5 órát vagy akár többet is itt eltölteni, az olvassa el az alábbi sorokat és azt követően feltétlenül keresse fel ezt a helyet.

A tanösvény 6 állomásból áll és látnivalókban gazdag tájat és hihetetlen változatosságot kínál annak, aki meg akarja ismerni. Na, de ne szaladjunk ennyire előre induljunk el az elejétől. A három autó a tanösvény első állomásánál parkolt le és innen 10 fő vágott neki a mai távnak **(9:35)**. Volt aki már sokszor járt erre, de volt aki még egyszer sem. Az első méterek máris megmutatták, hogy mi is fog ma ránk várni: szemfárasztó ámulás és elemmerítő fényképezés. Igaz, hogy fenyves erdőben tettük meg első kilométereinket, de az úton egymást követték a kisebb-nagyobb dombocskák. A fenyőfák sem magányosan álltak, köztük imitt-amott kisebb karácsonyfának való bokrocskák húzódtak meg. Néhol furcsa beállásokat lehetett látni az út oldalában, ami nem volt véletlen, hiszen egy régi katonai területen kialakított, katonák által gondosan felfestett tanösvényen jártunk. Ezek a beállások tankok lövészai voltak. De nem ettől volt különleges ez a hely. A mai hőmérséklet -2 fok körül volt és a fák zúzmarában pompáztak, imitt-amott kisebb nagyobb hófoltokat lehetett látni. Sokan mondanák, hogy kicsit zord az időjárás, de pont ettől volt még érdekesebb. Mint azt már megemlítettem az állatok élelmezése is szerepelt a mai programban, így a tanösvény második állomásánál kihelyeztük kis csomagjainkat: magvakat, száraz kenyeret, szalonnacsíkokat, almát és cinke-golyókat, mindenki, amit hozott.

Ezután folytatva utunkat egy kis lejtő következett, amit egy emelkedő követett. Az első nagyobb jobbfordulónál elhagytuk a jelzést (10:00) és megindultunk egy kicsit ritkábban járt erdei úton, miközben átléptünk a megyehatáron is. Hamarosan véget ért az út így kénytelenek voltunk a fenyőfás-borókás-mohás erdőbe betérni. Nem volt könnyű a bokrok között haladni, de sikerült megcélozni a Borókást, mely egy magaslati pont volt ezen a részen. A felfeztető út nem volt könnyű, mert kidőlt fenyőfák között kellett araszolgatni, amiket élénk, zöld színű mohaszőnyeg borított el teljesen vagy részben. Szinte méterenként álltunk meg, hogy fényképezzünk, és magunkba szívjuk a látványt, ami természetesen leírhatatlan! Az idő párás volt, de ez csöppet sem érdekelt minket, hiszen a látnivaló azt is elfeledtette velünk, hogy az Alföldön vagyunk. A Borókás tetejénél (10:25) valósággal körbekerített minket az erdő, így ez remek helynek bizonyult újabb elemzésre kihelyezésére. Még alig egy órája indultunk el és máris azon kellett gondolkodni, hogy talán nem kellene minden fát lefényképezni, mivel nem igazán volt két egyforma, ahogy két egyforma négyzetméternyi terület sem. Elindultunk vissza, a tanösvényt keresve, kicsit lefelé, majd ismét felfelé menve, persze hasonló erdei akadálypályán, mint pár perccel korábban. Arra mentünk amerre nagyobb rés volt a fák között és így értünk el egy kis völgybe, amelynek egyik sarkában egy magaslest láttunk (10:33). Itt felmelegítettük magunkat egy kis teával és finom süteményeket fogyasztottunk el, hogy legyen energiánk a még hátralévő kilométerekre. Eddig csak 1,6 kilométert tettünk meg, de mintha 10 is eltelt volna, csak győzzük feldolgozni, ami látunk.

Innen a völgy vége felé vettük az irányt, majd megmászva a dombot egy kis tisztáshoz értünk, amely látszólag zsákutca volt. Itt fedeztünk fel egy teljesen elhalt borókabokrot, amelynek csak a csontváza, ágai voltak meg. Körülötte pedig a még éppen harmatzöldben pompázó ifjú társai. Ebből is látszik, hogy itt a múlt és a jelen, az új és a régi, az idős és a fiatal remekül megfér egymás mellett. Ezt követően utunkat az erdő és néha irányvezetőként használt GPS-ünk határozta meg, ami által sikerült nem egyenesen visszatalálni a tanösvényre. Így láthattuk a kidőlt fenyőfát melynek ágai úgy meredtek az ég felé és minden irányba, mint egy fejére állított dinoszaurusz gerincéről lelógó bordák. Itt az erdő alja is olyan volt, mintha a tűlevelek, és a föld között légrés lenne és minden egyes lépésnél érezni lehetett ezt a puhaságot, lebegést. Természetesen az útkeresés sokkal jobb volt a bokrok és fák között, mint egy labirintus. Sikerült visszatalálnunk a tanösvényre és visszasétáltunk a tanösvény harmadik állomásához (11:07). Itt ismételten kihelyeztünk egy kis élelmet és persze magunknak is adakoztunk egy pár falattal. Továbbindultunk észak felé és egy-két kanyar után emelkedés következett és egy domra kellett felmenn, amelyen a megyehatár is keresztül ment. Itt letértünk megkeresni a **GCBETF** geoládát (11:21), mely egy multiláda első állomása volt. A domb csúcspontjánál jobbra letértünk egy kis ösvényre és

felkerestük a **Siratófal** nevű helyet (**11:27**). Itt másodpercek alatt le lehet száguldani az alatta elterülő erdőbe, de sokkal tovább tart visszajutni mivel igen meredek volt. Innen még egy darabig továbbhaladtunk, majd hárman elmentünk a megyehatárig a Strázsa-halmot megkeresni, de ezúttal nem sikerült beazonosítanunk.

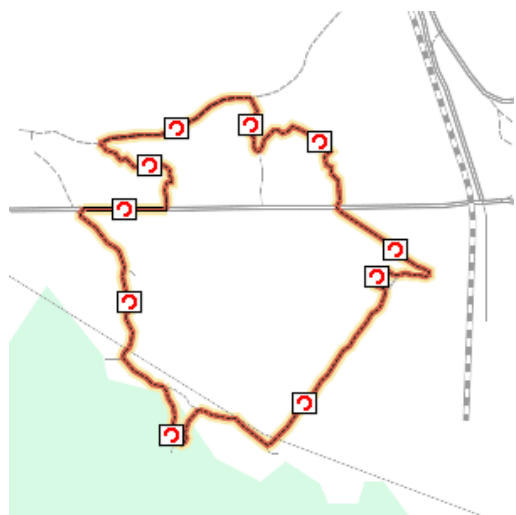
Siratófal - Tanösvényi parkoló

Visszamentünk a tanösvényre és egy kis lejtő következett, majd furcsa gödrökön mentünk keresztül, illetve a tanösvény 4. állomása körül is sok hasonló volt. Mint kiderült, ezeken a helyeken robbantották fel a bombákat. A természet remekül próbálta eltussolni e romboló erők maradványait, de azért észre lehet venni mindegyiket, de kopaszon már egyet sem láttunk. Innen pár métert tettünk csak meg és ismét letértünk a jelzésről. Hát igen miért is menjünk a kijelölt úton, ha arról le is lehet térti. Bár ezen a tanösvényen bármerre is térsz le mindig mást, újabbat, hasonlót vagy ugyanazt lehet látni (vagy talán mégsem). Csak egy tanács jól jegyezd meg merről jöttél, mert nem biztos hogy visszatalálsz, bár a látvány miatt az sem baj ha eltévedsz. Egy magasleshez értünk, ahol ismét gondoltunk kis erdei barátainkra és megcsodáltuk a 'zord fenyvest' is. Legalábbis a magas fenyőfák és a látóhatáron lévő fák zúzmarás koronái magukra vonták a figyelmet és nem eresztettek. De hát ez még mindig az Alföld, vagy egy hegységen lévő tisztás? Szerencsére mit tudtuk legalábbis gondolatban, hogy hol is vagyunk, de a szemünk nehezen akarta ezt elhinni. Mielőtt elértünk egy széles dűlőutat egy faág által képzett kapu alatt mentünk át (12:07). Az út a táborfalvai laktanyához vezetett jobb felé és Tatárszentgyörgy-Ladánybene között húzódó úthoz, illetve a megyehatárhoz bal irányba. Kicsit továbbsétáltunk a jelzésen, hogy megcsodáljuk az általunk Gondosfának nevezett 'képződményt', mely egy törzsében többször elágazó fenyőfát takart. Visszamentünk a jelzett útra és folytattunk utunkat a nevesincs hegységben, vagyis az Alföldön. No igen eddig is voltak kétségeink, de ezen a szakaszon teljesen elbizonytalanodtunk hol is vagyunk. A kisebb-nagyobb dombocskák között vezetett az út, mint egy hegység gerincén és a fenyőfák által alkotott kép is teljesen olyan volt. Így érkeztünk meg az ötödik állomáshoz ahol ismét a gondoskodás gyarapította a túraidőnket. Ezután kicsit kanyargós ösvényen haladtunk pár méterrel lejjebb, ahol érezhetően hűvösebb volt. Egy tisztáshoz értünk ahol ismét zúzmarás volt minden és itt pár fokkal hidegebb volt. De hamar visszaértünk az erdőbe és egy kanyarodó, szánkópályának is beillő emelkedőn értünk fel a 6. állomáshoz, a Betyár-dombra (12:41). Innen remek szánkózási lehetőségeket nyújtó lejtők indultak több irányba is, de a mellettük elterülő erdő sem volt éppen elhanyagolható. A fák között vezető utak észrevétlenül tűntek el a fák között egy kanyarulattal. Végül is jobb az elsuhanó fákat nézni a lejtőn való száguldás közben, mint azt a fát amelynek nekicsapódhatsz. Némely kanyarba elnézve olyan volt, mint egy hegységben, mikor a szűk és meredek ösvényen visszatekintesz a fák fölött ott ahol egy kis rés van a fák között.

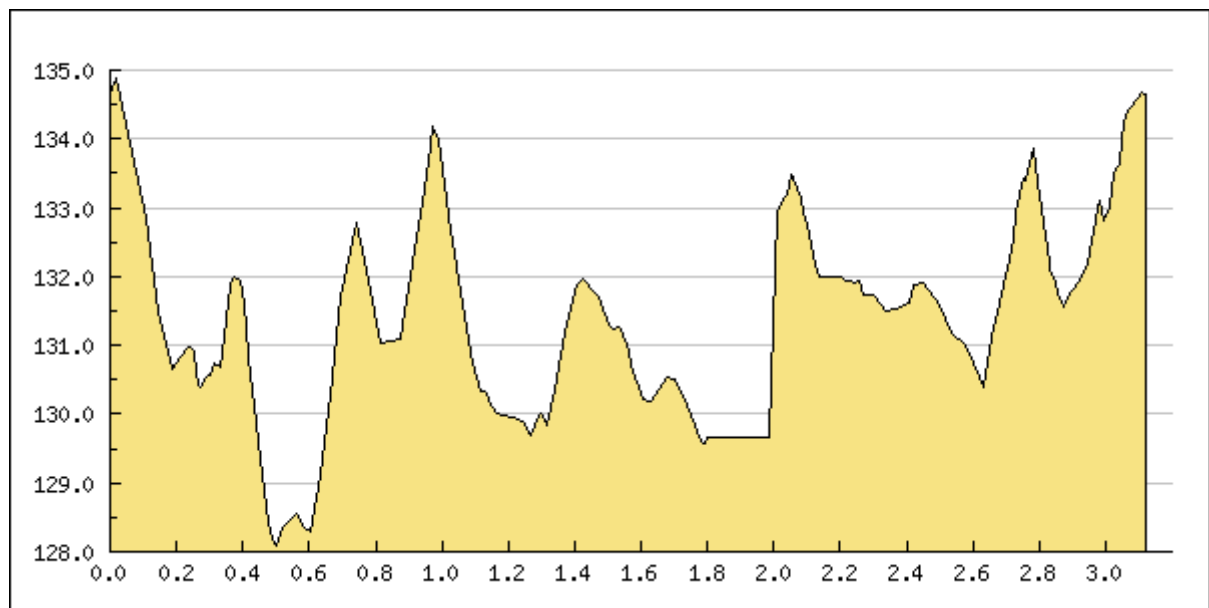
Ahogy leértünk a dombról az erdő tartogatott még nekünk egy-két meglepetést. Óriások területére értünk. Legalábbis itt egymást követték a magas és vastag törzsű erdei fenyők. Alájuk állva és feltekintve sokszor csak összekuszálódott ágakat láthattál, mint valami tuskék. A tetejükön sem a megszokott koronát lehetett látni, hanem mintha felülről lelapították volna, vagy a szél irányába nőttek volna. Szinte minden kanyarulat hozott egy újabb ilyen óriást amíg végül egy kis dombra felmenve eltűntek. Sajnos visszaértünk az **első állomáshoz (13:04)**, ahol véget ért a mai túránk, de szívesen mentünk volna egy újabb kört.

A túra végén nem is értettük, hogy hogyan sikerült ennyi időt eltölteni ezen a pár négyzetkilométeren. 5,6 kilométert tettünk meg és csak mentünk egy kört. Akkor miért is érdemes ide eljönni: méterenként tudsz máshol lenni; könnyen eltévedhetsz, de nem bánod; körbe-körbe jársz, de mégsem ugyanott; a folyamatos változatosság vagy éppen a hasonlóság megunhatatlansága; a remek levegő; az alföld és hegység megvillanásai. Ezek mind egy egységet alkotnak a Betyárdombi tanösvényt és annak igencsak változatos világát, amely nem csak egy élmény, hanem maga a nagyszerű emlék, amelyet újra és újra át lehet élni, de sosem lesz ugyanaz. Hát igen ez csak egy tanösvény az Alföldön, amit sajnos nem jelez semmi a főútvonalnál, hogy ott van, pedig vétek kihagyni, elmenni mellette.

A turistautak.hu oldalon csak a tanösvényről lehetett itinert készíteni, amely jól mutatja, hogy a járt utat érdemes elhagyni, de úgy, hogy azért azt is végigjárdod.

jelzés	burkolat	szélesség	járhatóság	hossz	emelkedés	süllyedés	idő
PC	homok	ösvény	B	1803	13	18	27'
PC	homok	keskeny műút	B	186	2	0	2'
PC	homok	ösvény	B	281	0	1	4'
PC	homok	turistaút	B	364	0	1	5'
PC	homok	ösvény	B	490	7	2	7'
összesen				3 124 m	24 m	24 m	47'

jelzett turistaút			
PC	3124	100%	
keskeny műút	186	5%	
turistaút	364	11%	
ösvény	2574	82%	
burkolat			
homok	3124	100%	
járhatóság gyalog			
B	3124	100%	